

Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal

<https://dergipark.org.tr/pub/cebde>

Founded: 2021

Available online, ISSN: 2822-3675

Publisher: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Quality of teaching service in distance and face-to-face courses according to vocational teachers

Alev ORHAN^{1,a,*}, Zehra YILMAZER^{2,b}

¹ Yıldızeli Vocational High School, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Turkey

² Yıldızeli Vocational High School, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Turkey

*Corresponding author

Research Article

Acknowledgment

* This study was presented as a paper at the XVI. international congress on educational research
* Correspondence author

History

Received: 04/01/2024

Accepted: 21/10/2024

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal. All rights reserved.

ABSTRACT

The objective of this study was to ascertain the strengths and weaknesses of the teaching-learning process in relation to the impact of distance and face-to-face courses on the quality of the teaching service, as perceived by lecturers employed at the vocational school. The study employed a phenomenological design and a maximum diversity sampling method. The objective was to guarantee the greatest possible diversity by including 12 lecturers from six vocational schools with disparate programmes in the sample. The MAXQDA Pro 2020 (20.4.0) software was employed for the analysis of the research data. The research findings revealed that the key factors impeding the quality of distance education are the lack of student engagement in the courses, the shortcomings of the lecturers in preparing educational technology, digital materials and fostering learning motivation, the exclusive reliance on distance education examinations, the lack of application opportunities and the deficiencies in the technical infrastructure. Furthermore, it is more straightforward to monitor and encourage students in a traditional, face-to-face learning environment than in an online one. In a face-to-face setting, the emotional connection between the student and the instructor is stronger, which in turn affects student motivation. Instructors often feel uneasy about preparing materials and do not consider themselves proficient in creating materials related to their areas of expertise. It has been determined that the utilisation of alternative assessment and evaluation systems, in lieu of the exclusive reliance on midterm and final assessments, the provision of the requisite physical and technical infrastructure to guarantee the competencies of the department, and the distribution of courses in a manner that reflects the areas of expertise of the lecturers, have a detrimental impact on the quality of face-to-face education.

Keywords: Quality of teaching service, distance education, face-to-face education, teaching staff, vocational school

MYO Öğretim Elemanlarına Göre Uzaktan ve Yüz Yüze Verilen Derslerde Öğretim Hizmetinin Niteliği

Bilgi

* Bu çalışma XVI. uluslararası eğitim araştırmaları kongresinde bildiri olarak sunulmuştur
* Sorumlu yazar

Süreç

Geliş: 04/01/2024

Kabul: 21/10/2024

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

ÖZ

Bu çalışmada, uzaktan ve yüz yüze verilen derslerin öğretim hizmetini nasıl etkilediğine ilişkin öğretme-öğrenme sürecinin güçlü ve zayıf yönlerinin meslek yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanlarının görüşlerine göre belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada fenomenoloji deseni ve alınan maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örnekleme farklı programların yer aldığı altı meslek yüksekokulunda görev yapan 12 öğretim elemanı dahil edilerek maksimum çeşitliliğin sağlanması hedeflenmiştir. Araştırma verilerinin analizi için ise MAXQDA Pro2020 (20.4.0) programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, derslere öğrenci katılımının sağlanamamasının, öğretim elemanlarının eğitim teknolojisi, dijital materyaller hazırlama ve öğrenme motivasyonunu sağlamadaki eksikliklerinin, sadece uzaktan eğitim sistemi üzerinden yapılan sınavların, uygulama imkanlarının ve uygulamaya dönük teknik alt yapı problemlerinin, uzaktan eğitimin niteliğini etkileyen temel noktalardan olduğu görülmüştür. Bunun yanında yüz yüze eğitim sürecinde öğrenci takibi ve motivasyonun sağlanmasının uzaktan eğitim sürecine göre daha kolay olduğu, yüz yüze eğitimin öğrenci ve öğretim elemanı arasındaki duygusal bağı güçlendirdiği ve bunun da öğrenci motivasyonuna yansıdığı, öğretim elemanlarının materyal hazırlama konusunda tedirgin oldukları ve uzmanlık alanları ile ilgili materyal hazırlamada kendilerini yetkin görmedikleri, ölçme ve değerlendirme sürecinin sadece vize ve final olarak sınırlandırmak yerine alternatif ölçme değerlendirme sistemlerinin kullanılmamasının, bölüm yetkinliklerini sağlayacak fiziki ve teknik alt yapının sağlanmamasının ve öğretim elemanlarının uzmanlık alanlarına dikkat edilerek ders dağılımlarının yapılmamasının yüz yüze verilen eğitimin niteliğini olumsuz olarak etkilediği sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretim hizmetinin niteliği, uzaktan eğitim, yüz yüze eğitim, öğretim elemanı, meslek yüksekokulu

alevorhan@cumhuriyet.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-8999-9329>

zyilmazer@cumhuriyet.edu.tr

<https://orcid.org/0009-0005-4967-2689>

How to Cite: Orhan, A., & Yilmazer, Z. (2024). MYO öğretim elemanlarına göre uzaktan ve yüz yüze verilen derslerde öğretim hizmetinin niteliği. *Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal*, 3(2):44-57

Giriş

Bilginin hızla ilerlediği çağımızda, hayatın teknoloji ile yönlendirilmesi ve eğitim ile teknolojinin bütünleşmesi sonucu uzaktan eğitim kavramı güncel eğitim programlarının vazgeçilmez bir parçasını oluşturmuştur. Uzaktan eğitim kavramının tarihçesine bakıldığında sürecin ilk olarak mektupla başladığı, teknolojinin ilerlemesi ile radyo ve televizyon üzerinden devam ettiği görülmektedir (İşman, 2011). Teknik iletişim ortamlarının entegre bir şekilde kullanılması ile uzaktan eğitim uygulamaları son yıllarda pozitif ivme kazanmıştır (Rumble, 2019). Uzaktan eğitim gelişen teknolojiye paralel olarak gelişim göstermekle birlikte eğitimin niteliğinin sağlanması yönünde bazı sorunlar taşımaktadır. Bu sorunlar teknolojik altyapı gibi teknik ya da eğitim süreci gibi nitelikli ilgili olabilmektedir.

Palloff ve Pratt (2007) çalışmalarında, etkili bir uzaktan eğitim süreci yaşanması için mutlaka iyi bir planlama ve düşünme sürecinden sonra oluşturulacak olan uzaktan eğitim programının öneminden bahsetmişlerdir. Uzaktan eğitimin sağladığı avantajlardan bazıları arasında materyallere hızlı erişim imkanı sağlaması, öğrencilerin bilgilerini takip etme imkanı, öğrenme sürecinin hem bireysel hemde grup çalışmasına uygun olması (Garlinska, Osial, Proniewska ve Pregowska, 2023) bulunurken, bu süreçte yaşanan sorunlar genellikle motivasyonun sağlanamaması, öğretmenlerin öğrencilerle etkili iletişim kuramaması ve bu süreçte öğrencilerin dikkatlerini sağlanması gibi eğitim durumları ile ilgilidir (Hrastinski, 2008). Uzaktan eğitim sürecinde eğitim durumlarının niteliğini etkileyen parametrelerden bir tanesi de etkili iletişimdir. Bu süreçte yazılı ve sözlü iletişimin etkili olarak kurulmasının önemi vurgulanmaktadır (Tanrıku, 2021).

Uzaktan eğitim sürecinde ortaya çıkan teknik sorunlar, uzaktan eğitimin uygulandığı program alt yapısı, ekipman niteliği veya eksikliği, internete ulaşım imkânı, dersle ilgili olmayan kişilerin sürece dahil olma ihtimali yani güvenlik sorunu olarak ifade edilebilir. Uzaktan eğitim sürecinde ortaya çıkan temel sorunlardan bir tanesi de dijital beceriler ile ilgilidir. Demir, Güneş ve Derviş (2021) eğitim teknolojisinin kullanım zorluğunu sadece öğrencilerin değil aynı zamanda eğitimcilerinde yaşadığını ifade etmiştir. Eğitimcilerin dijital beceriler ile ilgili yaşamış oldukları sorunları Deniz ve Bağçeci (2022) öğretmenlerin bilgisayar kullanımına yönelik tutum ve öz- yeterlilikleri doğrultusunda açıklamıştır.

Uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunlar gibi yüz yüze eğitim sürecinde çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Yüz yüze eğitim sürecinde öğretim hizmetinin niteliğini Öğretmenlerden kaynaklanan, öğrenciden kaynaklanan, öğrenme ortamından kaynaklanan ve eğitim durumlarından kaynaklanan sorunlar etkilemektedir.

Çalışmanın gerçekleştirildiği meslek yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanlarının uzaktan ve yüz yüze gerçekleştirilen eğitimin öğretim hizmetinin niteliğini etkileme boyutu ile ilgili düşüncelerinin, sürecin aydınlatılması adına önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin, öğretim hizmetinin niteliğini nasıl etkilediğine ilişkin meslek

yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanlarının görüşlerinin ortaya konulması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin, öğretim hizmetinin niteliğini nasıl etkilediğine ilişkin meslek yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?

1. Uzaktan eğitimin, öğretim hizmetinin niteliğini nasıl etkilediğine ilişkin meslek yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?
2. Yüz yüze eğitimin, öğretim hizmetinin niteliğini nasıl etkilediğine ilişkin meslek yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?

Yöntem

Bu çalışmada, uzaktan ve yüz yüze verilen derslerin öğretim hizmetini nasıl etkilediğine ilişkin öğretme-öğrenme sürecinin güçlü ve geliştirilmeye açık yönlerinin meslek yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanlarının görüşlerine göre belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji deseni farkında olunan fakat derinlemesine analiz edilen bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanan bir yaklaşım olup fenomenoloji araştırmaları yaşantıları ve anlamlarını ortaya koymaya yöneliktir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin, öğretim hizmetinin niteliğini nasıl etkilediği öğretim elemanlarının deneyimleri ve görüşleri ile ortaya çıkartılmak istendiği için fenomenolojik desen seçilmiş olup, desenin ana amacı ile bütünleşmektedir. Fenomenolojinin temel amacı bireylerin deneyimlerini anlamlandırma süreçlerini ve olayların doğasını ortaya çıkarabilmektir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu; 6 farklı meslek yüksekokulunda görev yapmakta olan 12 öğretim elemanından oluşmaktadır. Çalışma grubunu 4 erkek, 8 kadın öğretim elemanı oluşturmaktadır. Çalışmada görüşü alınan öğretim elemanları, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Örnekleme, farklı programların yer aldığı altı meslek yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanları dahil edilerek, maksimum çeşitliliğin sağlanması hedeflenmiştir. Maksimum çeşitlik örneklemesinde amaç genellemenin yapılabilmesi için çeşitliliğin oluşturulması değil, çeşitliliği gösteren olgular arasında ortak noktaların olup olmadığını belirleyerek problemin farklı boyutlarının ortaya konmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışma için yeterli örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde temel alınan nokta veri doygunluğuna ulaşılmasıdır (Baker ve Edwards, 2012).

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama yöntemi olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Öğretim elemanlarının uzaktan ve yüz yüze verilen derslerin, öğretim hizmetini nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerini almak amacıyla araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış “Öğretim Elemanlarına Göre Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitimin Niteliğinin Belirlenmesine İlişkin Görüşme Formu” oluşturulmuştur. Görüşme formunun hazırlanmasında uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimin özellikleri, öğretim hizmetinin niteliğini oluşturan koşullar ve görüşme formunun hazırlanmasındaki ilkeler temele alınmıştır. Hazırlanan taslak görüşme formunun kapsam geçerliği ve Türkçeye uygunluğu için 3 eğitim bilimleri uzmanı ve 3 dil uzmanının görüşü alınmıştır. Uzman gruptan gelen dönütlerden sonra taslak form üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Görüşme sorularının anlaşılabilirliğini belirlemek üzere 3 öğretim elemanına sesli olarak okutularak önerileri alınmış ve taslak form toplamda 10 soru azaltılarak 12 soru ve 12 sonda soru olmak üzere yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. “Öğretim Elemanlarına Göre Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitimin Niteliğinin Belirlenmesine İlişkin Görüşme Formu”ndaki 12 sorudan 6 adeti uzaktan eğitim süreci ile, 6 adeti ise yüz yüze eğitim süreci ile ilgili oluşturulmuştur. Araştırmada meslek yüksekokulu öğretim elemanlarına; yüz yüze eğitimin ve uzaktan eğitimin daha nitelikli hale getirilebilmesini sağlamak amacıyla teknik alt yapı olanaklarına, ders programlarına, program hedefleri ve çıktılarının tutarlılığına, alternatif ölçme-değerlendirme süreçlerine, öğretim elemanı ile öğrenci sorumluluğuna ve öğrencide bulunması gereken yetkinliklere ilişkin sorular yöneltilmiştir.

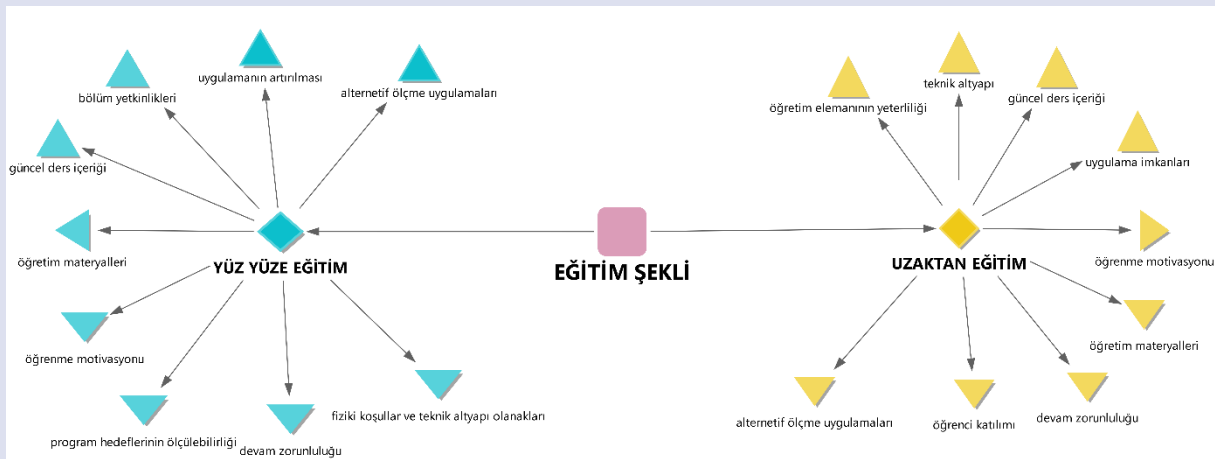
Araştırmaya ilişkin veriler 2022-2023 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde toplanmıştır. Görüşmeler gönüllülük esasına uygun olarak yürütülmüştür. Görüşmeler katılımcıların izni ile veri kaybını önlemek amacıyla ses kaydı alınarak araştırmacı tarafından yazıya dökülmüştür. Katılımcılarla görüşmeler yaklaşık olarak 50 dk sürmüş olup, veriler katılımcıların kendilerini daha rahat hissetmeleri adına çalışma ortamında toplanmıştır.

Veri Analizi

Araştırma sorusuna yönelik hazırlanan “Öğretim Elemanlarına Göre Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitimin Niteliğinin Belirlenmesine İlişkin Görüşme Formu” ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Görüşmelerin analizine geçilmeden önce ses kayıtları yazıya aktararak araştırmacılar tarafından birçok kez okunmuştur. Katılımcılar (A1, A2, ...) olarak kodlanmıştır. Araştırma verileri MAXQDA 2020 (20.4.0) programı ile analiz edilip, tema ve kodlar belirlenmiştir.

Bulgular

Araştırmanın problem cümlesi; uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin öğretim hizmetinin niteliğini nasıl etkilediğine ilişkin meslek yüksekokulunda görev yapan öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir? şeklinde ifade edilmiştir. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ve yüz yüze eğitime ilişkin görüşlerine ait bulguların teması ve kodları Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Öğretim Elemanlarının Görüşlerine Göre Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitime İlişkin (Kod Bölüm Temelli) Hiyerarşik Kod Alt-Kod Modeli

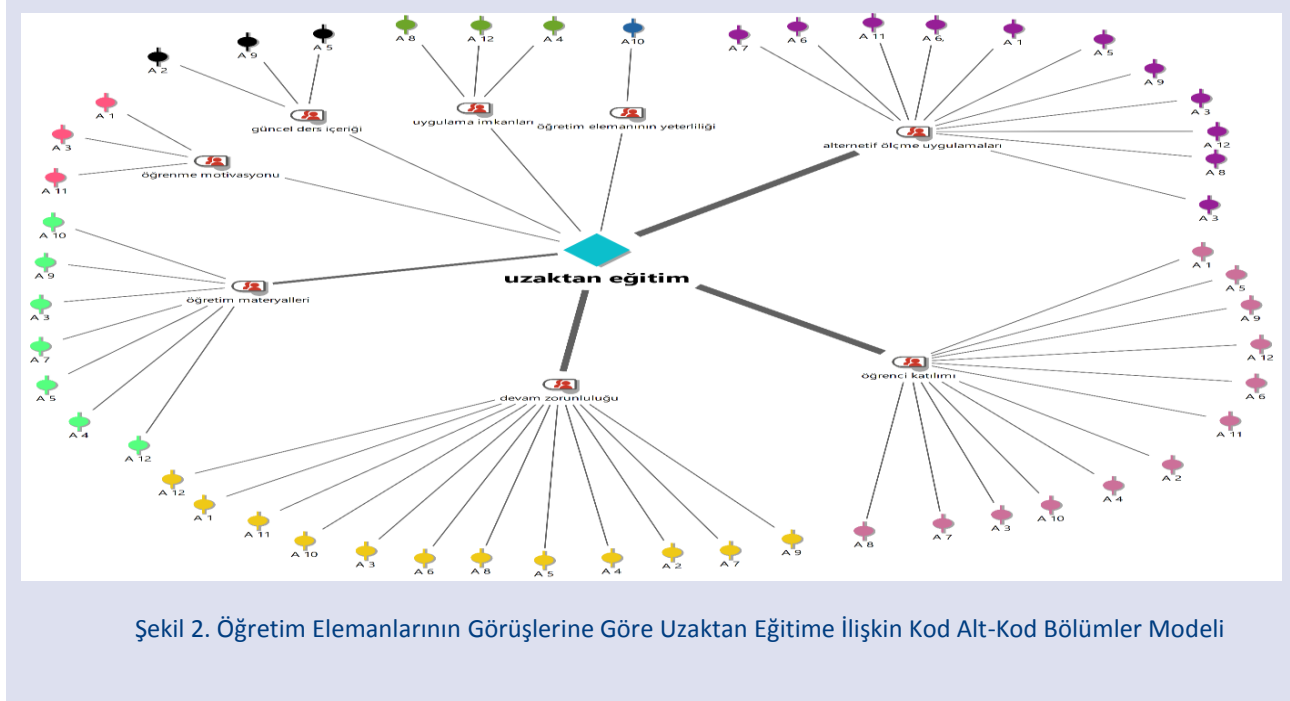
Şekil 1 incelendiğinde, öğretim elemanlarına göre eğitim uygulaması temasına ilişkin alt temalar “yüz yüze eğitim” ve “uzaktan eğitim” olmak üzere iki kategoride değerlendirilmiştir. Şekil 1 detaylı incelendiğinde uzaktan eğitim alt temasının “öğretim elemanlarının yeterliliği”, “teknik altyapı”, “güncel ders içeriği”, “uygulama

imkanları”, “öğrenme motivasyonu”, “öğretim materyalleri”, “devam zorunluluğu”, “öğrenci katılımı”, “alternatif ölçme uygulamaları” kodlarından oluştuğu görülmektedir. Yüz yüze eğitim alt teması ise “alternatif ölçme uygulamaları”, “uygulamanın artırılması”, “bölüm yetkinlikleri”, “güncel ders içeriği”, “öğretim

materyalleri”, “öğrenme motivasyonu”, “program hedeflerinin ölçülebilirliği”, “devam zorunluluğu”, “fiziksel koşullar ve teknik altyapı olanakları” kodlarından oluşmaktadır.

Uzaktan Eğitime İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Araştırmamızın birinci alt problem; “uzaktan eğitimin öğretim hizmetinin niteliğini nasıl etkilediğine ilişkin meslek yüksek okulunda görev yapan öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerine ait bulguların teması, alt teması ve kodları Şekil 2’de verilmiştir

Şekil 2. Öğretim Elemanlarının Görüşlerine Göre Uzaktan Eğitime İlişkin Kod Alt-Kod Bölümler Modeli

Şekil 2’de uzaktan eğitim alt tema ve kodlarına dair görüş bildiren öğretim elemanları görülmektedir. Öğretim elemanlarının en fazla “devam zorunluluğu”, “öğrenci katılımı” ve “alternatif ölçme uygulamaları” kodlarına vurgu yaptıkları dikkat çekmektedir.

Uzaktan eğitim alt teması “öğretim elemanı yeterliliği” ve “uygulama imkanları” kodlarına ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Öğretim elemanlarının da kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Özellikle alan bilgileri ile ilgili gelişmeleri ve teknolojiyi yakından takip ederek gelişmelerini desteklemeliler.” (A 10). “Öğrenciye ulaşılamayan hiçbir dersin eğitimde karşılığı olamaz ve uzaktan eğitimde de tek taraflı olarak yürütülen bir eğitim süreci var. Uygulama imkanının olmadığı sadece dinleme üzerine kurulu bir yapının çok etkili olmadığını düşünüyorum.” (A 12). “Benim derslerim uygulamalı dersler ve maalesef biz bu süreci verimli geçiremedik. Çünkü uygulama derslerinin nitelikli olarak yapılabilmesi için gerekli alt yapı olanakları yok, kaldı ki olsa bile bunun öğrenciye ne kadar geçeceği de tartışılması gereken bir konu.” (A 4).

Uzaktan eğitim alt teması “güncel ders içeriği” ve “öğrenme motivasyonu” kodlarına ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Ders programlarının güncellenmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bizim programımızda yer alan derslerle iş yaşamında karşılaşacağı konuların birbirleriyle örtüşmesi gerektiğini düşünüyorum.” (A 9). “Öğretim elemanlarının ders içeriklerini güncelleyerek gündemi

takip edecek şekilde oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. Yıllarca aynı derse girerek aynı konuları tek bir harf bile değiştirmeden sunulmasının eğitime ket vurduğunu düşünüyorum. Çünkü her gün bilginin değiştiği bir dünyada yaşıyoruz ve güncellenmeyen bilgiler geçerliliğini kaybetmiş olabiliyor.” (A 2). “Öğrenme motivasyonunun sağlanması yüz yüze eğitimde bile çok zorken uzaktan eğitimde bunun sağlanması oldukça zorlayıcı oluyor. Ders içerisinde öğrenci motivasyonunu diri tutabilmek adına alternatif süreçlerin düşünülmesi ve planlanması gerekiyor.” (A 3).

Uzaktan eğitim alt teması “öğretim materyalleri” koduna ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Öğretim elemanı derse mutlaka hazırlıklı katılmalıdır. Dersin konusuna göre öncesinde ders materyallerini hazırlamalı ve bu materyalleri öğrencilerin dikkatini çekecek şekilde sunmalıdır.” (A 7). “YÖK sanal laboratuvar uygulamasının yerinde ve güzel bir uygulama olduğunu düşünüyorum. Ama bu sadece fizik ve kimya dersleri ve belirli olan deneylerle sınırlı maalesef. Bu tür uygulamaların uygulama gerektiren tüm dersleri kapsayacak şekilde genişletilmesinin ülke adına çok yararlı olacağı kanaatindeyim.” (A 9). “Sadece video açıp slayt okumakla dersin veriminin sağlanmasının çok zor olduğunu düşünüyorum. Ama dijital materyaller hazırlama konusunda da birçok akademisyenin zorlandığını düşünüyorum. Uzaktan eğitimde kullanılabilecek olan materyaller konusunda ya da

oluşturulabilecek materyaller konusunda öğretim elemanlarının desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.” (A 12).

Uzaktan eğitim alt teması “devam zorunluluğu” koduna ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Öğrencilerin devam zorunluluğunun kaldırılması öğretimin niteliğini etkileyen en temel unsurlardan bir tanesidir. Öğrencilerin devam zorunluluğu olmadığına derse katılımları söz konusu olmadığı gibi yüklenmiş videoları daha izlemeye gerek duymuyorlar” (A 6). “Öğrencilerin devam zorunluluğu olmadığına derse katılımları söz konusu olmuyor kendi kendimize dersleri anlatıp, kendi kendimize dersi sonlandırıyoruz. Derse katılım ve hatta kameraların daha açık olması zorunlu hale getirilmelidir ki öğrenci derste olduğunun bilincine ulaşabilsin.” (A 11). “Öğrencilerin devam zorunluluğu olmadığına derse katılım sağlamıyor ve anlamlı öğrenme gerçekleşmeden mezun olmuş oluyor sonrası toplumda istenilen meslek niteliklerine sahip olmayan meslek elemanları ile karşılaşılıyor ve toplumca çekiyoruz cezasını” (A 1).

Uzaktan eğitim alt teması “öğrenci katılımı” koduna ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Konuların güncel bilgilerle harmanlanarak, öğrencilerin dikkatleri çekilmeli ve ders esnasında soru-cevap yöntemi kullanılarak öğrencinin aktif olması sağlanmalıdır.” (A 2). “Öğrencilere sınavın değil de asıl olanın öğrenme olduğu bilinci aşılanmalıdır. Bu noktada aslında değerler eğitiminin de önemi ortaya çıkıyor. Çünkü öğrenci öğrenme niyetiyle değil de dersi geçme niyetiyle bakıyor derslere, okula ve bu hedefi gerçekleştirebilmek adına da sınav esnasında çeşitli yollara başvuruluyor.” (A 7). “Öğrencilerin aktife edilebilmesi önemlidir. Bana göre de uzaktan eğitimde önemli olanın süreyle sınav yapmak

değil, öğrenciye haftalık olarak araştırma projelerinin verilmesi ve tesadüfi olarak seçilerek derste projelerini anlatmaları olmalıdır. Eğitimin niteliğinin sağlanabilmesi için mutlaka öğrencinin öğrenme ortamının içinde yer alması ve aktif olması gerekir.” (A 8).

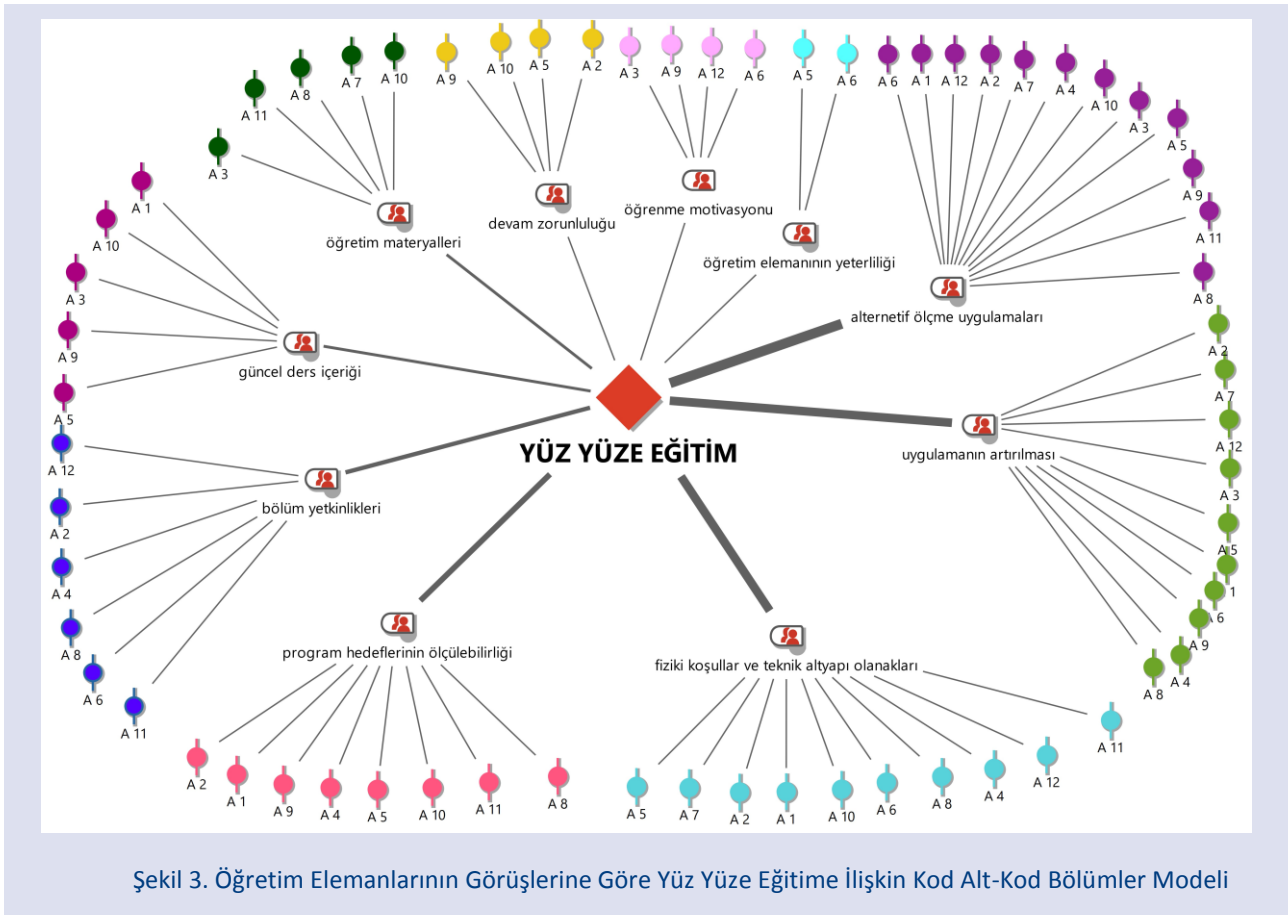
Uzaktan eğitim alt teması “alternatif ölçme uygulamaları” koduna ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Ölçme uygulamaları kullanılmalıdır, sadece vize ve finale bağlı kalarak ölçme değerlendirme için oldukça vasat kalmaktadır özellikle de uzaktan eğitim sürecinde.” (A 6). “Uzaktan eğitim sürecinde yapılan vize ve final sınavlarının bir ölçü oluşturduğuna inanmıyorum. Bana kalsa gözetimli çevrimiçi sınav yapılmasını ya da kameraların açılarak sözlü sınav yapılmasını tercih ederim.” (A 12). “Uzaktan eğitim sürecinde ölçme değerlendirmenin klasik süreçten çıkartılması gerektiğini düşünüyorum. Bence sabit sürelerde proje ödevleri verilmeli ve bunları aşama aşama nasıl oluşturduğunu ve sonuçlarının neler olduğunu anlatacağı sunumlar değerlendirilmelidir.” (A 3).

Yüz Yüze Eğitime İlişkin Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Araştırmanın ikinci alt problemi; “yüz yüze eğitimin, öğretim hizmetinin niteliğini nasıl etkilediğine ilişkin meslek yüksek okulunda görev yapan öğretim elemanlarının görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Öğretim elemanlarının yüz yüze eğitime ilişkin görüşlerine ait bulguların teması, alt teması ve kodları Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 3. Öğretim Elemanlarının Görüşlerine Göre Yüz Yüze Eğitime İlişkin Kod Alt-Kod Bölümler Modeli

Şekil 3. Öğretim Elemanlarının Görüşlerine Göre Yüz Yüze Eğitime İlişkin Kod Alt-Kod Bölümler Modeli

Uzaktan eğitim alt teması “devam zorunluluğu” ve “öğretim materyalleri” kodlarına ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Öğrencilere devam zorunluluğu koyulmadığı takdirde ders takibinin yapılmadığını görüyoruz. Bu durum ise öğrencilerin eğitim öğretimden kopuk olarak sadece sınavlara giren çıkan bir hal alıyor. Bu nedenle devam zorunluluğunun titiz bir şekilde uygulanması gerekir düşüncesindeyim.” (A 5). “Derslere devam zorunluluğu öğrencilerin mecburen bile olsa derse karşı motive olmalarını, dersi dinlemelerini ve dersten konu ismi bazında bile olsa kopuk olmamalarını sağlamıştır.” (A 9). “Çağımızın teknoloji çağı olduğunu kabul edersek, dijital materyallerin artık her alana ve her bölüme uygulanabilir hale getirilmesi gerekir. Ayrıca programların özelliklerine göre küçük simülasyon merkezlerinin oluşturulması gerekiyor diye düşünüyorum.” (A 7). “Öğretim materyali hazırlamanın özellikleri hakkında mutlaka öğretim elemanlarına bilgi verilmeli hatta bu konuda uygulamalı eğitim almalılardır. Bu eğitim verilebilirse hoca kendi uzmanlık alanı ile ilgili daha etkili ve nitelikli materyaller geliştirebilecektir. Bu durumda eğitimin daha anlaşılır ve nitelikli olmasını sağlayacaktır.” (A 11). “Eğitimin en temel noktalarından bir tanesi de öğrencilere somut olarak gösterilen bilgilerin daha kalıcı olduğudur. Bu nedenle alan yada program ne olursa olsun konuya uygun materyallerin kullanılmasının öğrencinin öğrenme düzeyini arttıracığını düşünüyorum.” (A 3).

Uzaktan eğitim alt teması “güncel ders içeriği” ve “bölüm yetkinlikleri” kodlarına ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Teorik ağırlıklı ders içeriklerinin güncellenmesi ve uygulamaya dönük hale getirilmesi gerekiyor. Ayrıca multidisipliner derslerin programa eklenmesi gerekiyor. Alan için gerekli olan temel derslerin belirlenebilmesi için ihtiyaç analiz çalışmasının yapılması gerekiyor.” (A 1). “Programların güncel olmadığını düşünüyorum ve çağın gereklerine cevap vermediğini düşünüyorum. Öncelikle iş piyasasının ihtiyaç duyduğu temel özelliklerin belirlenmesi gerektiğini ve daha sonra akademik olarak bu özellikleri nasıl sağlayabiliriz aşmasına geçilmesi ve çağa uygun program içeriklerinin hazırlanması gerektiğini düşünüyorum.” (A 5). “Ders içeriklerinin değişen ve dönüşen çağa uygun olmadığını düşünüyorum. Bu nedenle de çağın gereksinimlerini karşılayacak bir programın elzem olduğunu düşünüyorum. Program geliştirme aşamasında ise alan uzmanlarından ve program geliştirme uzmanlarından destek alınması gerektiği kanaatindeyim.” (A 3). “Öğrencinin azmi, gayreti ve yaklaşımının bu yetkinlikleri kazanmada belirleyici olduğunu düşünüyorum. Yetkinliklerin amacı kurum içinde ve kurum dışında problem çözme becerilerinin geliştirilmesidir.” (A 2). “Program yetkinliklerinin belirlenirken özel sektörden ve programın temel ilkelerinden faydalanılarak hazırlanması gerektiğini düşünüyorum. Öz güvenli ve alana hâkim bireylerin yetiştirilmesinin önem arz ettiğini düşünüyorum.” (A 8). “Program özelliklerine uygun teorik ve uygulamalı bilgiye

ve tecrübeye sahip olması ve alanında nitelikli olması için gerekli yetkinlikleri taşıması gerekir.” (A 11).

Uzaktan eğitim alt teması “program hedeflerinin ölçülebilirliği” ve “fiziki koşullar ve teknik altyapı olanakları” kodlarına ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Program hedefleri gerçekçi olarak belirlenmeli ve Bologna sürecine doğru bir şekilde işlenmeli ve süreç takip edilerek hedeflere uygun çıktıların elde edilip edilmediği belirlenmelidir.” (A 1).“Ölçme değerlendirme sisteminin doğru bir şekilde uygulanması gerektiğini düşünüyorum. Ne öğrenciyi aşırı zorlayacak yani program hedefleri ile tutarlı olmayacak kadar zor ne de aşırı kolay bir ölçme değerlendirme yapılmalıdır. Yapılacak ölçme değerlendirmelerin dersin hedefleri ile tutarlı olması ve öğrencinde bu beklentiyi karşılama dercesin belirlenmesi esas alınmalıdır.” (A9).“Ölçülebilirliği sadece klasik sınavlarla sınırlandırmamak gerektiğini düşünüyorum. Süreç değerlendirmenin ön planda olması gerektiğine inanıyorum.” (A 4).“Okulumuzun fiziki alt yapısının bazı programlar için uygun olmadığını görüyoruz ama MYO ödenek ayırlamadığı içinde gerekli düzenlemelere yer verilemediğini biliyoruz. En azından okullarda yer alan kütüphanelerin daha güncel kitaplarla donatılmasının ve dijital alt yapının oluşturulmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Okul kulüplerinin sosyal faaliyetlerini arttırması gerektiğini düşünüyorum” (A 10).“Teorik dersler tamam ama uygulamalı derslerde hocalarımızın çok fazla sıkıntı yaşadıklarını görebiliyoruz. Fiziki koşullar tam olarak sağlanmadan apar topar bölümler açılıyor ve öğrenciler gelemeye başlıyor. Sonrasında ise bu durumun sıkıntısını bölüm hocaları yaşıyor çünkü fiziki ve teknik imkân yok denecek kadar az.” (A 7).“Bilgisayar laboratuvarlarının önemi ürerinde durmak gerekiyor. Bilgisayar destekli eğitimlerin verilmesi ve teknolojik alt yapının oluşturulması gerekiyor. Teknoloji çağında yaşıyoruz fakat MYO daha bırakın bilgisayar destekli eğitimi olması gereken laboratuvarların olmadığını, imkanların ne kadar kısıtlı olduğunu görüyoruz. Program özelliklerini gerektiren alt yapı tamamlanmadan bölümlerin açılmasına izin verilmemesi gerektiğini düşünüyorum.” (A 12).

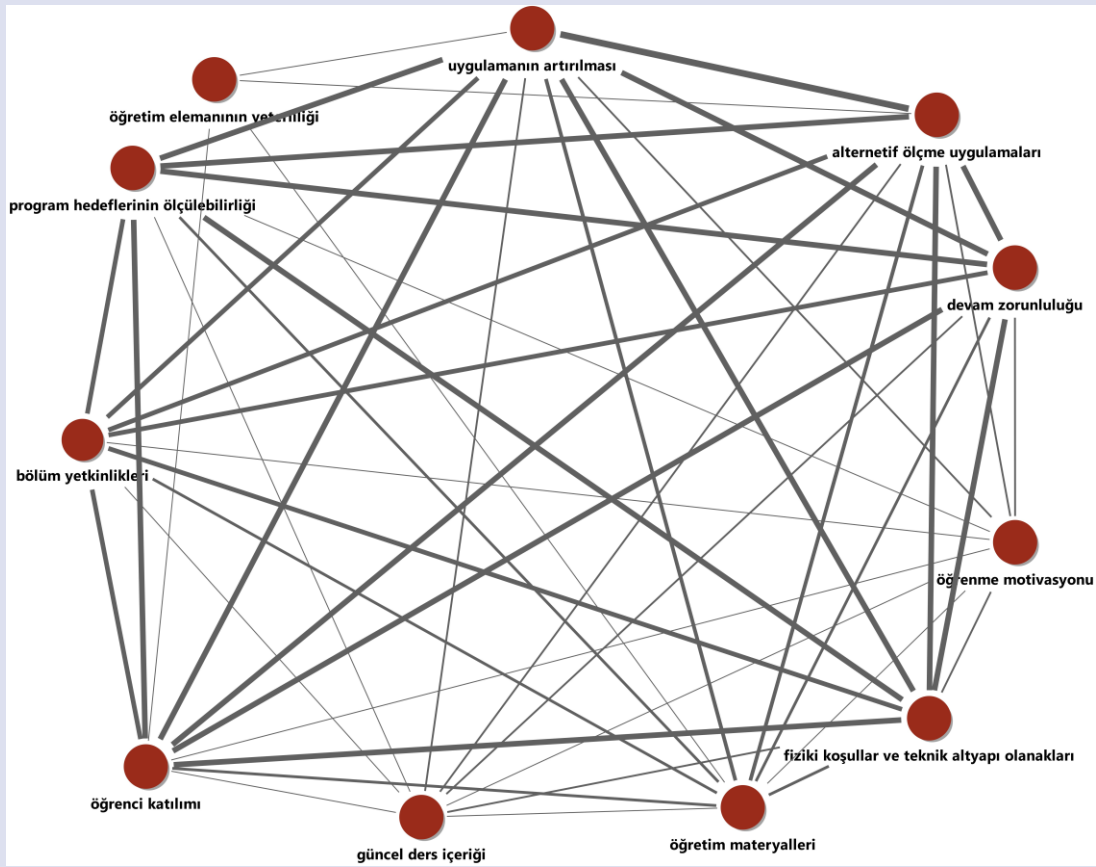
Uzaktan eğitim alt teması “uygulamanın arttırılması” ve “alternatif ölçme uygulamaları” kodlarına ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Uygulama derslerine ağırlık verilmesi gerekiyor. Çocuk bir şekilde günümüzde teorik bilgiyi öğrenebiliyor

fakat uygulama da sıkıntılar çıkıyor. Bu nedenle dönem içi stajların yapılmasını önemli buluyorum fakat burada da asıl dikkat edilmesi gereken noktanın öğrenci sayısı olduğunu düşünüyorum. Öğrenci sayısının fazla olması hem istenilen verimi sağlamayacak hem de öğretim elemanı yetersizliğinden dolayı gerekli takibi zorlaştıracaktır.” (A 6).“Uygulamalı eğitimler açısından öğretim elemanlarının yeterli niteliğe sahip olmasının en temel noktalardan biri olduğu kanısındayım. Çünkü uygulamalı dersler biraz daha esnek düşünmemek gerekiyor hak ettiği hakkı vererek çocuğun bu konuda şekillenmesinin sağlanması gerekiyor bu durumda aslında tamamen öğretim elemanın niteliğine ve konuya hakimiyetine bağlı oluyor.” (A 2).“Alt yapı eksikliği nedeniyle birçok MYO da uygulamalı dersleri teorik olarak işlemek zorunda kalıyoruz. Önemli ve elzem görülen noktalarda merkezden yardım alıyoruz fakat bunu da her hafta kullanmamız mümkün olmuyor.” (A 12).“Öğrencilerin dersin başında hazırbulunmuşluk düzeylerinin tespit edilerek derslerin işleyişine geçmek gerekiyor ve sonrasında da öğrenciyi sadece vize ve final sınavı ile değil süreç içerisindeki gelişimine göre değerlendirmek gerekiyor. Bu noktada ise farklı ölçme ve değerlendirme kriterlerinin önemi ortaya çıkıyor.” (A 7). “Ben derslerim için ekip çalışmasını önemsiyorum ve genellikle ortak proje hazırlamalarını istiyorum. Öğrenci değerlendirmesinde ise vize ve finale ek olarak hazırlamış oldukları bu projeleri de ekliyorum.” (A 5).

Uzaktan eğitim alt teması “öğretim elemanı yeterliliği” ve “öğrenme motivasyonu” kodlarına ilişkin öğretim elemanları görüşleri aşağıda verilmiştir.

“Ders dağılımları yapılırken öğretim elemanlarının uzmanlık alanlarının göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünüyorum aksi halde öğretim elemanı ders öncesinde bilmediği hâkim olmadığı konuyu okuyarak anlatmak zorunda kalıyor ki bunda da ne kadar başarılı olabilir tartışılır.” (A 6). “Niteliği etkileyen en temel nokta öğretim elemanlarının uzmanlık alanlarının göz önüne alınmadan ders dağılımlarının yapılarak, bilmedikleri, uzmanı olmadıkları ve hatta zorla girmek zorunda bırakıldıkları dersleri yürütmek zorunda kalmalarıdır.” (A 5). “Öğrenme motivasyonunun sağlanması ve dikkatin toplanabilmesi için öğretim elemanlarının tek düze ders anlatmak yerine farklı yöntemler denemesi gerekir. Aksi halde öğrenciler fiziken sınıfta görünseler bile zihnen sınıfa bulunmuyorlar. Bu durum ise her daim konuştuğumuz ders derste öğrenilir mantığını yok ediyor.” (A 3).

Şekil 4. Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanları Görüşlerine Göre Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitime İlişkin Kod Yakınlığı Modeli

Şekil 4 uzaktan ve yüz yüze eğitimin kodlarının birbirleri ile olan ilişkilerini göstermektedir. Şekil 4 incelendiğinde “öğrenme motivasyonu” ve “öğretim materyalleri” arasında daha güçlü bir ilişki beklenirken öğretim elemanlarının görüşlerine göre bu ilişki daha zayıf görülmektedir. Benzer şekilde “fiziki koşullar ve teknik alt

yapı” kodu ile “öğrenme motivasyonu” arasında güçlü bir ilişki beklenirken, zayıf bir ilişki olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Şekil 5’te meslek yüksekokulu öğretim elemanlarının uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitime ilişkin görüşlerinin dağılımını gösteren iki vaka modeli verilmiştir.

Şekil 5. Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim ve Yüz yüze Eğitime İlişkin Görüşlerinin Dağılımını Gösteren İki Vaka Modeli

Şekil 5'e bakıldığında meslek yüksekokulu öğretim elemanlarının uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitime ilişkin ifade etmiş oldukları ortak kodlar ve ayrıldıkları kodlar olduğu görülmektedir. Uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitime ilişkin ifade etmiş oldukları ortak kodlar; "alternatif ölçme uygulamaları", "güncel ders içerikleri", "öğrenme motivasyonu", "devam zorunluluğu" ve "öğretim materyalleri" olarak tespit edilmiştir.

Meslek yüksekokulu öğretim elemanlarının uzaktan eğitimden farklı olarak yüz yüze eğitime ilişkin; "uygulama imkanları", "güncel ders içerikleri", "öğrenci katılımı" ve "bölüm yetkinlikleri" kodları bulgulanmıştır.

Meslek yüksekokulu öğretim elemanlarının yüz yüze eğitimden farklı olarak uzaktan eğitime ilişkin; "öğretim elemanın yeterliliği", "öğrenme motivasyonu", "öğretim materyalleri" kodları bulgulanmıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Uzaktan Eğitimin Niteliğine İlişkin Sonuçlar

Araştırma sonucunda; meslek yüksekokulu öğretim elemanlarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin "öğretim elemanının yeterliliği", "teknik alt yapı", "güncel ders içeriği", "uygulama imkanları", "öğrenme motivasyonu", "öğretim materyalleri", "devam zorunluluğu", "öğrenci katılımı" ve "alternatif ölçme uygulamaları" olmak üzere 5 kategoride gruplandırıldığı ortaya çıkmıştır.

Öğretim elemanları uzaktan eğitimde devam zorunluluğu olmadığından öğrencilerin derse girmediklerini belirtmişlerdir. Bu sebeple derslerde öğrenci katılımının sağlanamadığı, öğrencilerin dersleri öğrenme kaygısı taşımadıkları ve bu durumda eğitimin niteliğini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Demir ve Özdaş (2020) da öğretmen görüşlerini aldıkları çalışmalarında uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunların arasında öğrencilerin derslere katılımlarının az olduğunu belirtmişlerdir. Özyürek, Bedge, Yavuz ve Özkan (2016) da çalışma sonuçlarında öğrencilerin sadece yarıya yakınının uzaktan eğitim derslerini takip ettiklerini belirtmişlerdir. Mercan (2018) de üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerini ve hazırbulunuşluklarını incelediği yüksek lisans tezinde "Uzaktan Eğitim Üzerine Olumsuz Görüşlerin Temaları" altında "Devam Zorunluluğunun Olmaması" maddesine de yer vermiştir. Yapılan çalışmaların ortak noktası uzaktan eğitim sürecinde devam zorunluluğunun olmamasının eğitimin niteliğini olumsuz olarak etkilediği yönündedir. Devam zorunluluğunun olmaması öğrencilerin motivasyon kaybı yaşamasına, öz disiplin sağlamada zorlanmalarına, zaman yönetimi becerilerini etkili kullanamamalarına sebep olabilir. Bu durumda eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkiler.

Nitelikli uzaktan eğitim sürecinin sağlanması için öğretim elemanlarının eğitim teknolojisi konusunda

yeterli olmadıkları, dijital materyaller hazırlama konusunda ve öğrenme motivasyonunu sağlamada zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucuna benzer şekilde Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık ve Doğrukök (2020) yaptıkları çalışmada özellikle devlet okullarında görev yapan öğretmenlere uzaktan eğitim derslerinde yardımcı olması amacıyla hizmet içi eğitimler ile uzaktan eğitim derslerinde gerekli etkinlikleri hazırlayabilmeleri için dijital yeterlilik eğitimlerinin verilmesi gerektiği sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretim elemanlarının dijital becerilerinin geliştirilmesi; etkili ders materyallerinin oluşturulmasını, farklı öğrenme stillerine hitap edebilmelerini ve değerlendirme süreçlerini daha nitelikli sürdürebilmelerini sağlar. Öğretim elemanlarının dijital becerilerinin geliştirilmesi ile öğrenci ilgisi ve motivasyonunu artarak eğitim durumlarının niteliği olumlu yönde etkilenir.

Nitelikli uzaktan eğitim sürecinin sağlanması için ölçme ve değerlendirmenin hayati önem taşıdığını ifade eden öğretim elemanları, bu süreçte sadece kullanılan uzaktan eğitim sistemi üzerinden yapılan sınavların geçerlik ve güvenilirliğinin sorgulanması gerektiğini ifade etmişlerdir. Alışılmış yöntemler kullanılarak yapılan ölçme değerlendirmenin uzaktan eğitim esnasında yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Eroğlu ve Kalaycı (2020) da uzaktan eğitimde öğrencilerin ölçme aşamasında sorun yaşadıklarını, bu sorunun temelde yapılan sınavların istenilen güçlük ve ayırt edicilik düzeyine sahip olmamasından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Şeren, Tut ve Kesten (2020) de benzer şekilde çalışmalarına katılan öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde ölçme-değerlendirme açısından olumsuz düşüncelerinin ağırlıkta olduğunu belirtmişlerdir.

Eğitim durumlarının niteliğini etkileyen en temel etmenlerin başında ölçme değerlendirme sonuçlarının öğrenme çıktılarına yansıtılması yer almaktadır. Eğitimde ölçme ve değerlendirme sürecinde geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması öğrenci başarısının sağlanmasında ve eğitim kalitesinin artırılmasında önemli rol oynamaktadır. Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmede geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması geleneksel eğitime göre daha zordur. Uzaktan eğitim sürecinde farklı değerlendirme yöntemlerinin kullanılması, sınavların güçlük derecelerinin ayarlanması ile geçerlik ve güvenilirlik artırılarak, öğrencilerin adil değerlendirilmesi sağlanabilir.

Uzaktan eğitim sürecinde uygulama imkanlarının yetersiz kalması ve uygulamaya dönük teknik alt yapının oluşturulmaması eğitim niteliğini etkileyen temel noktalardan biri olarak görülmüştür. Araştırma sonucu ile benzer şekilde Karakuş, Ucuzsatar, Karacaoğlu, Esendemir ve Bayraktar'ın (2020) Türkçe öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerini almak amacıyla yaptıkları çalışmada internet bağlantı sorununun en büyük teknik aksaklık olduğunu ve desteklenmeyen donanım problemi yaşandığını belirtmişlerdir. Benzer şekilde Kürtüncü ve Kurt (2020) da teknik altyapı yetersizlikleri nedeniyle çoğu öğrencinin internet bağlantısında sorun

yaşayarak derslerine devam edememeleri sonucunda, derslerden istenilen verimi alamadıklarını belirtmişlerdir.

Kırmızıgül (2020) ise çalışmasında, uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin teknolojik pedagojik alan bilgi ve becerilerinde ciddi gelişme gösterdiklerini, dijital eğitimde başarılı olmak için sürece aktif bir şekilde dahil olduklarını belirtmiştir. Sekreter, İpekçi Çetin ve Kaya Samut (2021) de acil uzaktan eğitim süreci ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerini belirttikleri çalışma sonuçlarında, öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirmenin sağlıklı yapılamadığı ayrıca uygulama ağırlıklı müfredata sahip disiplinlerde uzaktan eğitimin uygulanışının sorun yarattığı görüşünde olduklarını ifade etmişlerdir.

Yüz Yüze Eğitimin Niteliğine İlişkin Sonuçlar

Araştırma sonucunda; meslek yüksekokulu öğretim elemanlarının yüz yüze eğitime ilişkin görüşlerinin “bölüm yetkinlikleri”, “fiziki koşullar ve teknik alt yapı olanakları”, “güncel ders içeriği”, “uygulamanın artırılması”, “öğrenme motivasyonu”, “öğretim materyalleri”, “devam zorunluluğu”, “program hedeflerinin ölçülebilirliği” ve “alternatif ölçme uygulamaları” olmak üzere 9 kategoride gruplandığı ortaya çıkmıştır.

Öğretim elemanları yüz yüze eğitimde devam zorunluluğunun olmasının önemi üzerinde durmuşlardır ve derse katılan öğrencilerin en azından konuyla ilgili farkındalıklarının oluştuğunu ifade etmişlerdir. Bu durumun eğitimin niteliğini etkilediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Yüz yüze eğitim sürecinde öğrenci takibi ve motivasyonun sağlanmasının uzaktan eğitim sürecine göre daha kolay olduğu, yüz yüze eğitimin ve devam zorunluluğunun olmasının öğrenci ve öğretim elemanı arasındaki duygusal bağı güçlendirdiği ve bunun da öğrenci motivasyonuna yansıdığı sonucu ortaya çıkmıştır. Whittle, Tiwari, Yan ve Williams (2020) yaptıkları çalışma sonucunda uzaktan eğitime geçilmesi ile öğrenciler açısından öğretmenlerin algılanan önemini arttırdığını ifade etmişlerdir. Knebel (2001) ise uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin arkadaşları ile etkileşimlerinin ortaya çıkardığı motivasyonel unsurlardan uzak kalmalarının, eğitimlerine yönelik motivasyonlarının da azalmasına sebep olduğunu belirtmiştir. Keskin ve Özer Kaya (2020) ise yakın geçmişte verilen zorunlu uzaktan eğitimin değerlendirilmesi amacıyla yürüttükleri çalışmada öğrencilerin karşılaştıkları teknik sorunlar kadar, yaşadıkları iletişim problemlerinden de yakındıkları sonucunu dile getirmişlerdir.

Uzaktan eğitimde devam zorunluluğunun olması, öğrenme sürecine öğrencinin aktif katılımını sağlaması, motivasyonunu arttırması, bilgi ve becerilerini geliştirmesi, ders takibinin yapılması, öğretim elemanı öğrenci ve öğrenci öğrenci etkileşimini olumlu etkilemesi, zaman yönetimini etkili kullanması açısından önemli görülmektedir.

Öğretim elemanlarının materyal hazırlama konusunda tedirgin oldukları ve uzmanlık alanları ile ilgili materyal hazırlamada kendilerini yetkin görmedikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Özellikle de uzaktan eğitimde dijital materyal

hazırlama noktasında sıkıntılar yaşandığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğretim elemanlarının materyal hazırlama konusundaki tedirginliklerinin teknolojik yetersizlik ve deneyim eksikliğinden, materyallerin amaca hizmet etmemesinden, materyal hazırlamak için harcanan süreden kaynaklanabilir ve bu durumun eğitimin niteliğini olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir.

Öğretim elemanları tarafından ölçme ve değerlendirme sürecine vurgu yapılarak bu süreci sadece vize ve final olarak sınırlandırmanın dezavantajları ifade edilmiştir. Öğretim elemanları ölçme değerlendirme sisteminde üründen ziyade süreç değerlendirmenin önemine vurgu yaparak, ölçme değerlendirme sistemi üzerinde durmuş ve ölçme değerlendirme sürecinin program hedeflerinin ölçülmesi ile olan ilişkisine değinmişlerdir. Program hedeflerinin gerçekleştirilme durumunun ölçülebilmesi için alternatif ölçme değerlendirme sistemlerinin kullanılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Çağlayan ve Kıratlı (2017) de öğretim elemanlarının görüşlerini aldıkları çalışmalarında, öğretim elemanlarının üniversite genelinde uygulanan sınav süreçlerini (ara sınav, final sınavı, vb.) bölümler bazında yeterli bulmadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretim elemanları meslek yüksekokullarında bazı bölümler için gerekli alt yapı olmamasına rağmen bu bölümlerin açıldığını ifade etmişlerdir. Fiziki ve teknik alt yapı yetersizlikleri sebebiyle bölüm yetkinliklerinin sağlanabilmesi için öğretim elemanlarının yaşadığı zorluklara dikkat çekerek, bu durumun eğitimin niteliğini olumsuz etkilediğinin altını çizmişlerdir. Bölüm yetkinliklerini sağlayacak fiziki ve teknik alt yapının sağlanmamasının verilen eğitimin niteliğini olumsuz olarak etkilediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Meslek yüksekokullarında teknik alt yapı ve fiziki koşullar sağlanmadan bölüm açılması eğitimin kalitesini ve öğrenci başarısını doğrudan etkileyen temel etkenlerdir. Öğrencilerin yetersiz eğitim materyalleri ve eğitimin teorik bilgiyle sınırlı tutulması öğrenmede deneyim eksikliğine neden olur. Bu durum ise öğrencinin beklentilerinin karşılanamamasına ve özgüveninin olumsuz etkilenmesine neden olacağı için eğitimin niteliğini olumsuz yönde etkiler.

Nitelikli yüz yüze eğitim sürecinin sağlanması için öğretim elemanlarının uzmanlık alanlarına dikkat edilerek ders dağılımlarının yapılması gerektiği aksi durumlarda ise eğitimin niteliğinin olumsuz etkilendiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın tüm sonuçları gözden geçirildiğinde; uzaktan eğitim sürecinde niteliğin artırılabilmesi için eğitim kurumlarının eğitim yazılımları ile teknolojik alt yapılarını güçlendirmeleri, teknik destek ofislerini oluşturmaları önerilmektedir. Ayrıca öğretim elemanlarının teknoloji eğitimleri, dijital pedagoji eğitimleri, dijital materyal hazırlama eğitimleri ile dijital yetkinliklerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Ölçme ve değerlendirme süreçlerinin adil ve şeffaf yapılabilmesi için proje, ödev, sunum gibi alternatif yöntemlerin ve özel yazılım programlarının oluşturulması önerilmektedir.

Kaynaklar

- Baker, S. E., & Edwards, R. (2012). *How many qualitative interviews is enough? Expert voices and early career reflections on sampling and cases in qualitative research*. National Centre for Research Methods.
- Çağlayan, E., & Kıratlı, D. A. (2017). Resim bölümlerinde uygulanan eğitim programları hakkında öğretmen elemanı görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(4), 780-793.
- Demir, F., & Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292.
- Demir, G., Güneş, A., & Derviş, H. (2021). *Çeşitli Boyutları ile Uzaktan Eğitim*. Hiperlink Eğitim İletişim Yayın Gıda Sanayi ve Pazarlama Tic. Ltd. Şti.
- Deniz, S., & Bağçeci, B. (2022). Investigation of teachers' attitudes towards distance education in terms of various variables. *International Journal of Educational Research*, 13(6), 45-64.
- Eroğlu, F., & Kalaycı, N. (2020). Üniversitelerdeki zorunlu ortak derslerden Türk dili dersinin uzaktan ve yüz yüze eğitim uygulamalarının karşılaştırılarak değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 1001-1027.
- Garlinska, M., Osial, M., Proniewska, K., & Pregowska, A. (2023). The influence of emerging technologies on distance education. *Electronics*, 12(7), 1550.
- Hrastinski, S. (2008). Asynchronous and synchronous e-learning. *Educause Quarterly*, 31(4), 51-55.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 19, 220-241. <https://doi.org/10.29000/rumelide.752297>
- Keskin, M., & Özer-Kaya, D. (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Kırmızıgül, H. (2020). Covid-19 Salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289.
- Knebel, E. (2001). The use and effect of distance education in healthcare: What do we know. *Operations Research Issue Paper*, 2(2), 1-24.
- Kurnaz, A., Kaynar, H., Barışık, C. Ş., & Doğrukök, B. (2020). Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 293-322.
- Kürtüncü, M., & Kurt, A. (2020). COVID-19 pandemisi döneminde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitim konusunda yaşadıkları sorunlar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 66-77.
- Mercan, A. (2018). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri ve hazırbulunuşlukları: Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi örneği [Unpublished doctoral thesis]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Özyürek, A., Begde, Z., Yavuz, N. F., & Özkan, İ. (2016). Uzaktan eğitim uygulamasının öğrenci bakış açısına göre değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 595-605.
- Palloff, R. M., & Pratt, K. (2007). *Building online learning communities: Effective strategies for the virtual classroom*. John Wiley & Sons.
- Rumble, G. (2019). *The planning and management of distance education*. Routledge.
- Sekreter, S. M., İpekçi Çetin, E., & Kaya Samut, P. (2021). Covid 19 pandemisi ile başlayan acil uzaktan eğitim sürecinin öğretim elemanları perspektifinden değerlendirilmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 11(3), 444-455.
- Şeren, N., Tut, E., & Kesten, A. (2020). Korona Virüs Sürecinde Uzaktan Eğitim: Temel Eğitim Bölümü Öğretim Elemanlarının Görüşleri. *Turkish Studies-Educational Sciences*, 15(6).
- Tanrikulu, F. (2021). Barriers encountered by Turkish teachers in the use of digital environment and content in the distance education process. *Journal of Language Education and Research*, 7(1), 78-120.
- Whittle, C., Tiwari, S., Yan, S., & Williams, J. (2020). Emergency remote teaching environment: A conceptual framework for responsive online teaching in crises. *Information and Learning Sciences*, 121(5/6), 311-319.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Summary

Introduction

Problems related to the educational process in distance education are generally related to educational situations such as lack of motivation, inability of teachers to communicate effectively with students and to ensure students' attention in this process (Hrastinski, 2008). One of the parameters influencing the quality of educational situations in the distance education process is effective communication. In this process, the importance of establishing effective written and oral communication is emphasised (Tanrikulu, 2021).

The technical problems that arise in the distance education process can be expressed as the infrastructure of the programme in which distance education is applied, the quality or lack of equipment, the possibility of accessing the Internet, the possibility of people who are not related to the course being involved in the process, i.e. the security problem.

One of the main problems encountered in distance learning is related to digital literacy. Problem statement: What are the opinions of teachers working in vocational colleges about how distance education and face-to-face education affect the quality of the teaching service?

Sub-problem:

What are the opinions of lecturers working in vocational schools about how distance education affects the quality of teaching service?

What are the opinions of teachers working in vocational schools about how face-to-face education affects the quality of teaching service?

Method

This research is a qualitative study to identify the strengths and weaknesses of the teaching-learning process in distance and face-to-face courses and to make suggestions based on the findings to improve the quality of the teaching service. Phenomenological design, one of the qualitative research methods, was used in the study. Phenomenology design is an approach that focuses on phenomena that are perceived but not understood and analysed in depth, and phenomenological research aims to reveal experiences and their meanings (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Study Group

The study group for the research consisted of 12 faculty members working at 6 different vocational schools. The study group consisted of 4 male and 8 female faculty members. The faculty members who were consulted in the study were determined by the maximum diversity sampling method, one of the purposive sampling methods. The aim of the sampling was to ensure maximum diversity by including faculty members from 6 vocational schools with different programs. The purpose of maximum diversity sampling is not to create diversity for generalization, but to reveal the different dimensions of the problem by determining whether there are common points between the phenomena that show

diversity (Yıldırım and Şimşek, 2016). The basis for determining the sufficient sample size for the study is to reach data saturation (Baker and Edwards, 2012).

Data Collection Tools

In this study, the semi-structured interview technique was used as the data collection method. In order to obtain the opinions of the faculty members on how the courses given remotely and face-to-face affect the teaching service, a semi-structured "Interview Form on the Determination of the Quality of Remote and Face-to-Face Education According to Faculty Members" was created by the researchers. In the preparation of the interview form, the principles of remote education, the characteristics of face-to-face education, the conditions that constitute the quality of teaching service, and the principles in the preparation of the interview form were taken as the basis. The opinions of 3 education sciences experts and 3 language experts were taken for the scope validity and suitability of the prepared draft interview form for Turkish. After the feedback from the expert group, the necessary arrangements were made on the draft form. In order to determine the comprehensibility of the interview questions, 3 faculty members were read aloud and their suggestions were taken, and the draft form was reduced by a total of 10 questions to create a semi-structured interview form with 12 questions and 12 final questions. Of the 12 questions in the "Interview Form on the Determination of the Quality of Remote and Face-to-Face Education According to Faculty Members", 6 are related to the remote education process, and 6 are related to the face-to-face education process. In the research, vocational school faculty members were asked questions about the technical infrastructure facilities, course programs, consistency of program goals and outputs, alternative assessment-evaluation processes, responsibility of faculty members and students, and competencies that students should have in order to make face-to-face education and remote education more qualitative.

The data for the study were collected in the spring semester of the 2022-2023 academic year. The interviews were conducted on a voluntary basis. The interviews were recorded with the permission of the participants to prevent data loss and written down by the researcher. The interviews with the participants lasted approximately 50 minutes, and the data were collected in the workplace so that the participants would feel more comfortable.

Data Analysis

Content analysis was used to analyze the data obtained with the "Interview Form on the Determination of the Quality of Remote and Face-to-Face Education According to Faculty Members" prepared for the research question. Before the analysis of the interviews, the audio recordings were transcribed and read many times by the researchers. Participants were coded as (A1, A2, ...). The interviews lasted an average of 50 minutes. The research

data were analyzed with the MAXQDA 2020 (20.4.0) program and themes and codes were included

Results

Research results reveal that the opinions of vocational school instructors on distance education can be categorized into 5 groups: "instructor competence," "technical infrastructure," "up-to-date course content," "application opportunities," "learning motivation," "teaching materials," "attendance requirement," "student participation," and "alternative assessment practices."

Instructors pointed out that since there is no attendance requirement in distance education, students often do not attend classes. Consequently, it is observed that student participation in classes is not ensured, and students do not feel the need to learn the course material, negatively impacting the quality of education.

In a study conducted by Demir and Özdaş (2020), teachers also identified low student participation in online classes as one of the challenges faced during the distance education process. Similarly, Özyürek, Bedge, Yavuz, and Özkan (2016) reported that only about half of the students followed distance education courses according to their research results. Mercan (2018), in a master's thesis examining university students' views and readiness for distance education, included "Absence of Attendance Requirement" as one of the themes under "Negative Views on Distance Education

It was concluded that teachers lack sufficient expertise in educational technology, face challenges in preparing digital materials, and struggle to maintain motivation to learn, all of which are essential for ensuring a quality distance learning process. Similarly, Kurnaz, Kaynar, Şentürk Barışık, and Doğrukök (2020) found in their study that in-service training on digital literacy is crucial, especially for teachers working in state schools, to help them create the necessary activities for distance education classes.

Teachers emphasise the crucial importance of assessment to ensure a quality distance education process. They suggest questioning the validity and reliability of exams that are carried out only through the distance learning system used in this process. Traditional assessment methods were found to be inadequate in distance education. Similarly, Eroğlu and Kalaycı (2020) found that students face difficulties in the assessment phase of distance education, attributing this problem to the insufficient difficulty and discriminative level of exams. Şeren, Tut, and Kesten (2020) also found that the lecturers who participated in their study had predominantly negative thoughts about assessment in distance education.

Insufficient opportunities for practical application and the inability to establish a technical infrastructure for practical implementation were identified as fundamental factors affecting the quality of education in the distance learning process. Similar to our research findings, Karakuş, Ucuzsatar, Karacaoğlu, Esendemir, and Bayraktar (2020),

in their study aimed at obtaining the opinions of Turkish language teacher candidates on distance education, found that Internet connectivity problems were the most important technical barrier and that hardware problems were not provided.

Similarly, Kürtüncü and Kurt (2020) also mentioned that due to the lack of technical infrastructure, many students experienced problems with internet connectivity, which led to their inability to attend classes and, consequently, to a lack of desired productivity in their studies. Kırmızıgül (2020) reported in his study that teachers showed a significant improvement in their technological pedagogical content knowledge and skills during the distance education process and actively participated in the process in order to be successful in digital education. Sekreter, İpekçi Çetin, and Kaya Samut (2021), in their study on the views of teachers on the urgent distance education process, indicated that teachers believe that assessment and evaluation cannot be carried out effectively during the distance education process. They also expressed concerns about the implementation of distance education in disciplines with an application-oriented curriculum.

Results on the quality of face-to-face training

According to the results of the research, the opinions of the VET teachers about the face-to-face education can be divided into 9 groups: "departmental competencies", "physical conditions and technical infrastructure facilities", "up-to-date course content", "increasing practical applications", "motivation to learn", "teaching materials", "attendance requirements", "measurability of programme objectives" and "alternative assessment practices".

In face-to-face education, teachers have emphasised the importance of attendance requirements, stating that the obligation to attend class is crucial. They expressed that students who attend classes at least develop an awareness of the subject. This situation has been found to affect the quality of education.

It has been found that it is easier to monitor students and ensure their motivation in face-to-face education than in distance education. Face-to-face education, with its attendance requirement, strengthens the emotional bond between student and teacher, which has a positive impact on student motivation. Whittle, Tiwari, Yan and Williams (2020) found in their study that the transition to distance learning increased the perceived importance of teachers to students.

On the other hand, Knebel (2001) mentioned that the lack of interaction with peers in the distance learning process leads to a decrease in students' motivation for their education. Keskin and Özer Kaya (2020), in their recent study on the evaluation of compulsory distance education, highlighted not only the technical problems faced by students, but also communication problems as a major concern.

The research findings suggest that teachers feel uncomfortable in preparing materials and do not consider themselves competent in preparing materials related to

their expertise. The preparation of digital materials in the context of distance learning is particularly challenging.

Trainers have emphasised the disadvantages of limiting the assessment and evaluation process to mid-term and final examinations. They stress the importance of process evaluation rather than product evaluation in the assessment and evaluation system and emphasise the relationship between the assessment and evaluation process and the measurement of programme objectives. It was concluded that alternative assessment and evaluation systems should be used to measure the achievement of programme objectives. Çağlayan and Kıratlı (2017), in their study based on the opinions of lecturers, found that lecturers across the university consider the widely used examination processes (midterms, final exams, etc.) to be inadequate on a departmental basis.

Teachers have mentioned that despite the lack of necessary infrastructure for some departments in vocational schools, these departments have been opened. By pointing out the difficulties that teachers face due to the lack of physical and technical infrastructure, they emphasise that the lack of infrastructure negatively

affects the quality of education needed to achieve departmental competencies. The lack of physical and technical infrastructure to achieve departmental competencies negatively affects the quality of education provided.

In order to ensure a quality face-to-face education process, trainers have emphasised the importance of paying attention to the expertise of trainers and designing the distribution of courses accordingly. It was concluded that where this is not taken into account, the quality of training is adversely affected.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.